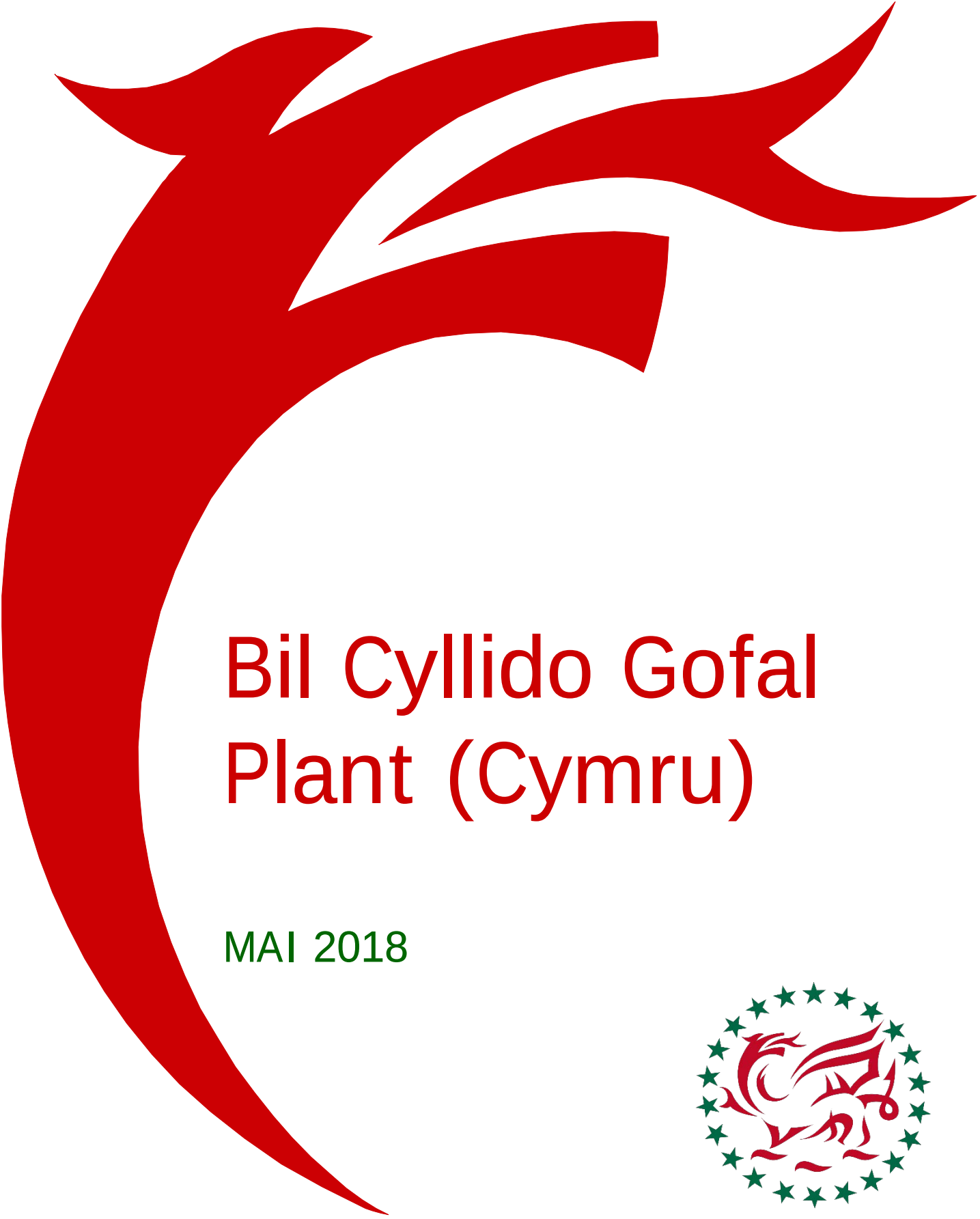

Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru)

MAI 2018

CLILC • WLGA

CYFLWYNIAD

1. Mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) yn cynrychioli 22 awdurdod lleol yng Nghymru. Mae'r tri awdurdod parciau cenedlaethol a'r tri awdurdod tân ac achub yn aelodau cysylltiol.
2. Mae'n ceisio cynrychioli awdurdodau lleol o fewn fframwaith polisi datblygol sy'n bodloni blaenoriaethau allweddol ein haelodau ac yn darparu ystod eang o wasanaethau sy'n ychwanegu gwerth at Lywodraeth Leol Cymru a'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu.

Ymateb i Ymgynghoriad

3. Mae CLILC yn croesawu cyfle i ymateb i ymgynghoriad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar egwyddorion cyffredinol y Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru). Mae hwn yn ymateb ar y cyd gyda Chymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru (CCAC).
4. Pwrpas y Bil yw galluogi Llywodraeth Cymru (LIC) i ddarparu'r ymrwymiad a wnaed yn Maniffesto 2016 Llafur Cymru 'Gyda'n Gilydd Dros Gymru' i ddarparu 30 awr yr wythnos o addysg gynnar a gofal plant a ariennir gan y Llywodraeth i rieni plant 3 a 4 oed yng Nghymru am hyd at 48 wythnos y flwyddyn.
5. Mae Llywodraeth Leol yn llwyr gydnabod bod mynediad at ofal plant ac addysg y blynyddoedd cynnar o safon dda yn chwarae rôl hanfodol yn natblygiad y plentyn ac mae'n gyfrannwr allweddol wrth drechu tlodi plant. Mae'r Awdurdodau Lleol yn gyfrifol am ddarparu gofal plant fforddiadwy a phriodol a galluogi rhieni neu ofalwyr i weithio neu ymgymryd â hyfforddiant. Mae sawl awdurdod lleol yn darparu dros y 10 neu 12 awr statudol o Ddarpariaeth Cyfnod Sylfaen sy'n cael ei gynnwys yn y Cynnig Gofal Plant.
6. Mae CLILC a'r llywodraeth leol yn croesawu'r ffordd mae LIC wedi cydweithio'n agos gydag Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar i ddatblygu'r trefniadau ar gyfer gweithredu'r Cynnig Gofal Plant yng Nghymru. Mae CLILC yn croesawu ymrwymiad parhaus LIC i ddysgu gwersi gan y gweithredwr cynnar a pharhau i gydweithio'n agos gyda'r Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar a'r 15 Awdurdod Lleol arall wrth i'r rhaglen weithredu gynnar ei ehangu, tuag at gyflwyniad cenedlaethol yn 2020-21.

Egwyddorion Cyffredinol y Bil

7. Yn wahanol i ddarpariaeth Meithrinfa Cyfnod Sylfaen, nid yw'r Cynnig Gofal Plant yn gynnig cyffredinol: i fod yn gymwys, mae'n rhaid bod rhieni'n byw mewn ardal beilot penodol a bodloni'r meini prawf incwm a nodir. Mae hyn yn golygu y dylid cael rhyw ffordd o wirio a chadarnhau cymhwysedd rhieni ar gyfer nawdd. Mae Awdurdodau Lleol Unigol sy'n Weithredwyr Cynnar wedi gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer gwneud hyn, a thra bo LIC wedi darparu nawdd i helpu bodloni'r costau dan y rhaglen

weithredu gynnar, mae'n faich gweinyddol sylweddol ar awdurdodau, gan ofyn iddynt wirio dogfennau hunaniaeth, prawf o enillion ac ati, sy'n cael eu cyflwyno gan rieni.

8. Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol (AERh) yn nodi'r pedwar dewis a ystyriodd LIC ar gyfer y swyddogaeth derbyn ceisiadau a gwirio cymhwyster pan mae'r Cynnig Gofal Plant yn cael ei gyflwyno i'r 22 awdurdod lleol. Y dewis a ffeirir gan LIC yw Dewis 2, sef datblygu cais a swyddogaeth cymhwyster Cymraeg o fewn platfform gofal plant di-dreth Cyllid a Thollau ei Mawrhydi. Mae'r Bil yn darparu'r sail statudol angenrheidiol i symud hyn ymlaen, gan roi'r pŵer i Weinidogion Cymru ddarparu'r cyllid i blant rhieni sy'n gweithio ac sy'n gymwys, a llunio rheoliadau am y trefniadau ar gyfer dosbarthu a gweithredu'r fath gyllid.
9. Ar ôl edrych ar y pedwar dewis a ystyriodd LIC, mae CLILC yn nodi manteision Dewis 2 fel y nodir yn y AERh, yn bennaf ei fod yn:
  - galluogi bod gwiriadau cymhwyster yn cael eu gwneud yn erbyn data amser real, gan ddarparu system a dull cyson ar draws Cymru;
  - darparu penderfyniadau cyflym i rieni ar eu cymhwyster;
  - lleihau'r risgiau ynghylch diogelwch data a thwyll, ac;
  - adeiladu ar brofiad Cyllid a Thollau ei Mawrhydi mewn dosbarthu gwiriadau cymhwyster tebyg ar gyfer y Cynnig Gofal Plant yn Lloegr.
10. Mae CLILC a'r llywodraeth leol yn croesawu Dewis 2 a'r ffaith y bydd yn diddymu baich gweinyddol derbyn a gwirio cymhwysedd gan awdurdodau lleol, a bydd yn cynnig proses ymgeisio sengl a chyson i rieni ar draws Cymru. Mae'r AERh yn nodi y bydd y system Cyllid a Thollau ei Mawrhydi yn hollol ddwyieithog ac yn bodloni Safonau'r Iaith Gymraeg. Bydd LIC hefyd yn gofyn i Chyllid a Thollau ei mawrhydi i gynnig llinell gymorth dwyieithog i gwsmeriaid.
11. Dan Ddewis 2, bydd awdurdodau lleol yn parhau i fod yn gyfrifol am ddosbarthu eu systemau ar gyfer darpariaeth yr hawl i 10 awr o addysg y blynyddoedd cynnar. Mae hyn yn golygu y bydd gofyn i rieni wneud cais ar wahân i'w awdurdod lleol ac i Gyllid a Thollau ei Mawrhydi i gael mynediad llawn a chyfun o 30 awr o ddarpariaeth Meithrinfa Cyfnod Sylfaen a gofal plant. Bydd yn hollbwysig bod y systemau ar wahân yn cydweithio'n llyfn i rieni.

Goblygiadau ariannol

12. Nid yw CLILC wedi gwneud dadansoddiad ei hun o'r costau tybiedig a nodir yn yr AERh am bob un o'r pedwar dewis a ystyriodd LIC ar gyfer y swyddogaeth cais a gwirio cymhwyster. Wrth adnabod manteision Dewis 2 a ffeirir gan LIC, mae CLILC yn croesawu ymrwymiad LIC i fodloni costau rheolaidd a pharhaus darpariaeth Cyllid a Thollau ei Mawrhydi o'r swyddogaeth, yn amodol i basio'r Bil. Mae LIC wedi cyllidebu £80m rhwng 2017-18 a 2019-20 i fodloni costau'r Cynnig ei hun, hynny yw, taliadau i ddarparwyr. Mae Cyllid ar gyfer y cyflwyniad llawn yn 2020-21 tu allan i gylch cyllideb bresennol LIC, ac maent yn parhau i fodelu sut beth fyddai'r costau blynyddol.

13. Mae'r Bil fel drafft, yn Fil Fframwaith nad yw'n rhoi dyletswyddau statudol newydd i Weinidogion Cymru nac awdurdodau lleol. Mae pŵer yn Adran 7 ar gyfer Gweinidogion Cymru i lunio rheoliadau ac i 'roi pwerau neu osod rhwymedigaethau ar awdurdod lleol mewn perthynas â nawdd dan Adran 1' a gall y fath reoliadau 'ofyn i awdurdod lleol rhoi sylw i ganllawiau a ddyrannwyd gan Weinidogion Cymru dan y rheoliadau'. Bydd unrhyw reoliadau a wneir dan Adran 7 yn ddarostyngedig i weithdrefn gadarnhaol yn y NAW.

Priodoldeb y pwerau yn y Bil

14. Nid yw CLILC mewn safle i roi sylwadau ar briodoldeb y pwerau yn y Bil ar gyfer Gweinidogion Cymru i wneud is-ddeddfwriaeth. Pan wneir deddfwriaeth sy'n effeithio ar lywodraeth leol, mae CLILC yn gobeithio y byddai LIC yn ymgynghori gyda'r llywodraeth leol ar fanylion pan fo hynny'n briodol. Os yw'r fath ddeddfwriaeth yn gosod rhwymedigaethau newydd ar awdurdodau lleol, mae CLILC yn gobeithio y byddai LIC yn sicrhau bod unrhyw oblygiadau ariannol wedi'u costio'n llawn ac wedi'u noddi'n briodol.
15. Ynghyd â'r Bil a'r rheoliadau, bydd LIC yn cyhoeddi cynllun gweinyddol hefyd, a fydd yn disgrifio sut a lle y gellir defnyddio gofal plant a pwy fydd yn gallu darparu'r gofal plant ar gyfer pwrpasau'r cynllun. Bydd y cynllun yn adeiladu ar y canllawiau anstatudol presennol ar gyfer Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar, gan ystyried eu profiad o weithredu'r Cynnig Gofal Plant yn gynnar.

Sylwadau eraill

16. Mae CLILC yn nodi y bydd LIC yn parhau i gael trafodaethau gydag awdurdodau lleol, darparwyr gofal plant a rhanddeiliaid eraill dros y misoedd nesaf ar fanylion y trefniadau er mwyn gweithredu'r Bil a chyflwyno'r Cynnig Gofal Plant yn llawn. Byddai CLILC yn nodi ar y pwynt hwn bod y problemau canlynol - sy'n bwysig i awdurdodau lleol, rhieni a darparwyr- heb gael eu penderfynu eto, ac nid yw'n glir os byddent yn cael eu hystyried yn y rheoliadau na'r cynllun gweinyddol:
- sut a phryd y bydd awdurdodau lleol yn cael gwybod pa rieni sydd wedi cael cyllid gan Cyllid a Thollau ei Mawrhydi ar gyfer gofal plant. Dan y prosesau a nodir yn AERh, bydd rhieni cymwys yn cael cod i gyflwyno i'w darparwr gofal plant. Fodd bynnag, bydd angen y wybodaeth hon ar awdurdodau ar gyfer pwrpas cynllunio a rheoli darpariaeth gofal plant a chwblhau eu Hasesiadau Digonolrwydd Gofal Plant;
  - pwy fydd yn talu darparwyr? Fel uchod, bydd angen i awdurdodau lleol wybod pa ddarparwyr sy'n derbyn taliadau am leoedd gofal plant dan y Cynnig fel eu bod yn gallu nodi patrymau yn y meysydd datblygu, yn unol â'u rhwymedigaethau statudol dan ofynion yr Asesiad o Ddigonolrwydd Gofal Plant, a;
  - fel y nodir uchod, sicrhau bod systemau awdurdodau lleol i rhieni allu gwneud cais am ddarpariaeth meithrinfa Cyfnod Sylfaen a system gwneud cais ar gyfer nawdd Cyllid a Thollau ei Mawrhydi yn cydweithio'n llyfn.

17. Yn fwy cyffredinol. Mae'n bwysig pwysleisio, os yw'r Bil yn cael ei basio, bydd awdurdodau lleol yn parhau i chwarae rôl bwysig yn llwyddiant y Cynnig Gofal Plant yn nhermau hyrwyddo, datblygu gofal plant a gwybodaeth leol. Mae angen sicrhau nad yw swyddogaeth Cyllid a Thollau ei Mawrhydi yn niweidiol i'r berthynas mae Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd yn ei chael gyda rhieni sy'n chwilio am ofal plant yn eu hawdurdod, os ydynt yn gymwys ar gyfer y Cynnig Gofal Plant ai peidio neu am gymorth dan gynlluniau eraill megis Dechrau'n Deg neu Rhieni, Gofal Plant a Chyflogaeth (PaCE), a gyda darparwyr gofal plant lleol. Gall y gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd gefnogi rhieni nad ydynt yn gymwys, i edrych ar ddewisiadau gofal plant amgen ac/neu eu rhoi ar y trywydd cywir i wasanaethau eraill i'w helpu i gael mynediad i hyfforddiant neu gyfleoedd cyflogaeth a fyddai'n gallu eu gwneud yn gymwys am y Cynnig Gofal Plant. Dylai rhieni sy'n gwneud cais am nawdd Cyllid a Thollau ei Mawrhydi barhau i gael mynediad i wasanaethau gwybodaeth i deuluoedd, am gymorth a chefnogaeth gyda'r broses cais os oes angen.

Casgliad

18. Mae CLILC yn nodi bod Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru) yn Fil technegol yn bennaf i alluogi i LIC ddarparu ei ddewis a ffeirir fel bod Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi yn ymgymryd â'r swyddogaeth o dderbyn ceisiadau a gwirio cymhwyster rhieni ar gyfer y Cynnig Gofal Plant. Mae Llywodraeth Leol yn nodi'r manteision y byddai'r Bil yn ei gynnal yn nhermau gweinyddu'r cynnig, i'r awdurdodau a'r rhieni. Mae'r Llywodraeth Leol yn edrych ymlaen at barhau i chwarae ei rôl yn narpariaeth gofal plant i deuluoedd yng Nghymru ac i barhau i weithio mewn partneriaeth gyda LIC a rhanddeiliaid eraill i sicrhau bod y Cynnig Gofal Plant yn cael ei gyflwyno'n llyfn yn genedlaethol yn 2020-21.

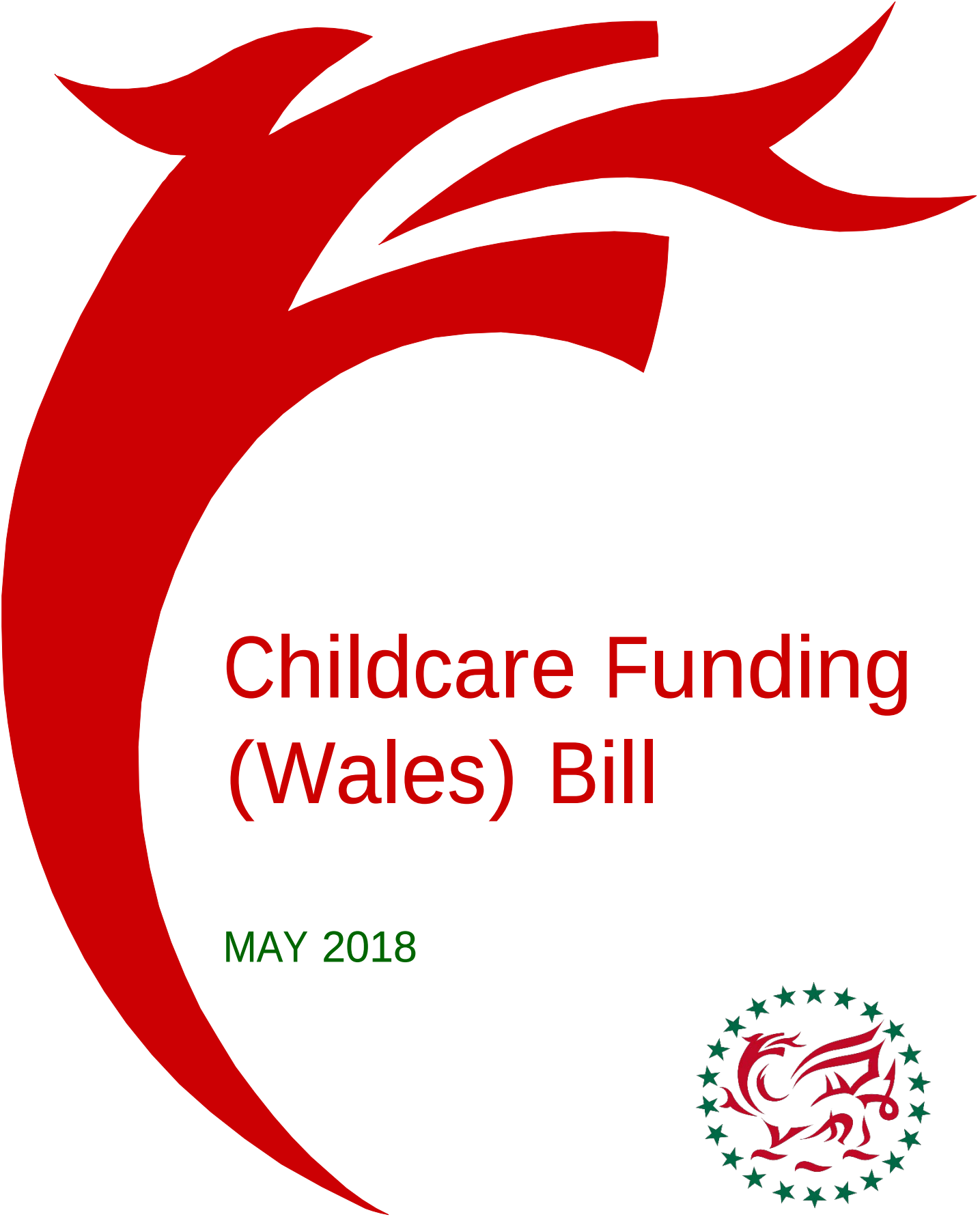

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â:

Dr Chris Llewelyn Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes, Hamdden a Gwybodaeth
chris.llewelyn@wlga.gov.uk

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Tŷ Llywodraeth Leol
Rhodfa Drake
Caerdydd
CF10 4LG

Ffôn: 029 2046 8600

Childcare Funding (Wales) Bill

MAY 2018

CLILC • WLGA

INTRODUCTION

1. The Welsh Local Government Association (WLGA) represents the 22 local authorities in Wales. The three national park authorities and the three fire and rescue authorities are associate members.
2. It seeks to provide representation to local authorities within an emerging policy framework that satisfies priorities of our members and delivers a broad range of services that add value to Welsh Local Government and the communities they serve.

Consultation response

3. The WLGA welcomes the opportunity to respond to the Children, Young People and Education Committee's consultation on the general principles of the Childcare Funding (Wales) Bill. This is a joint response with the Association of Directors of Education Wales (ADEW).
4. The purpose of the Bill is to enable Welsh Government (WG) to deliver the commitment made in the 2016 Welsh Labour Manifesto 'Together for Wales' to provide 30 hours per week of government funded early education and childcare to working parents of 3 and 4 years old in Wales for up to 48 weeks per year.
5. Local government fully acknowledges that access to good quality childcare and early years education plays a crucial role in child development and is a key contributor to tackling child poverty. Local authorities are responsible for providing appropriate and affordable childcare to enable parents or carers to work or take up training. Many local authorities provide over and above the statutory 10 or 12 hour Foundation Phase Nursery Provision that makes up part of the Childcare Offer.
6. The WLGA and local government welcome the way in which WG has worked closely with the Early Implementer Local Authorities (EILAs) to develop the arrangements for the operation of the Childcare Offer in Wales. The WLGA welcomes the ongoing commitment by WG to learning the lessons from early implementation and to continue working closely with the EILAs and the other 15 local authorities as the early implementation programme is expanded, towards full national roll-out in 2020-21.

General principles of the Bill

7. Unlike Foundation Phase Nursery provision, the additional Childcare Offer is not a universal offer: to be eligible, parents must live in a designated pilot area and meet specified income criteria. This means there needs to be some way of checking and verifying parents' eligibility for funding. Individual EILAs have made their own arrangements for doing this and, while WG have provided funding to help meet the costs under the early implementation programme, it is a considerable administrative burden on authorities, requiring them to check identity documents, proof of earnings etc submitted by parents.

8. The Regulatory Impact Assessment (RIA) sets out the four options WG have considered for the application receiving and eligibility checking function when the Childcare Offer is rolled out to all 22 local authorities. WG's preferred Option 2 is to develop a Welsh application and eligibility function within the HMRC tax-free childcare platform. The Bill provides the necessary statutory basis to take this forward, giving the Welsh Ministers the power to provide funding for qualifying children of working parents and to make regulations about the arrangements for administering and operating such funding.
9. Having looked at the four options considered by WG, the WLGA recognises the advantages of Option 2 as set out in the RIA, namely that it:
  - enables eligibility checks to be made against real-time data, providing a consistent system and approach across Wales;
  - provides quick decisions to parents about their eligibility;
  - reduces the risks around data security and fraud, and;
  - builds on the experience of HMRC in administering similar eligibility checks for the English Childcare Offer.
10. The WLGA and local government welcome Option 2 and the fact that it will remove the administrative burden of receiving applications and checking eligibility from local authorities, and will offer parents a single, consistent, application process across Wales. The RIA states that the HMRC system will be fully bilingual and meet the Welsh Language Standards. WG will also require HMRC to offer a bilingual customer and telephone support line.
11. Under Option 2, local authorities will remain responsible for administering their systems for the provision of 10 hours of early years education entitlement. This means parents will have to apply separately to their local authority and to HMRC to access the full, combined, 30 hours of Foundation Phase Nursery provision and childcare. It will be important that the separate systems work together seamlessly for parents.

Financial implications

12. The WLGA has not done its own analysis of the estimated costs set out in the RIA for each of the four options considered by WG for the application and eligibility checking function. Recognising the advantages of WG's preferred Option 2, the WLGA welcomes WG's commitment to fully meeting the developmental and ongoing costs of HMRC's delivery of this function, subject to passage of the Bill. WG has budgeted £80m 2017-18 to 2019-20 to meet the costs of the Offer itself, ie payments to providers. Funding for the full roll-out in 2020-21 is outside of WG's current budget round and WG are still modelling what the potential annual costs will look like.
13. The Bill as drafted is a framework Bill that does not put any new statutory duties on either the Welsh Ministers or local authorities. There is a power in Section 7 for the Welsh Ministers to make regulations 'to confer powers or impose obligations upon a local authority in connection with funding under Section 1', and that such regulations 'may require a local authority to have regard to any guidance issued by the Welsh

Ministers under the regulations'. Any regulations made under Section 7 would be subject to the affirmative procedure in the NAW.

Appropriateness of the powers in the Bill

14. The WLGA is not in a position to comment on the appropriateness of the powers in the Bill for Welsh Ministers to make subordinate legislation. Where such legislation is made that may impact on local government, the WLGA hopes that WG will consult with local government on the details as and when appropriate. Should such legislation impose any new obligations on local authorities, the WLGA hopes that WG will ensure any financial implications are fully costed and appropriately funded.
15. Alongside the Bill and regulations, WG will also be publishing an administrative scheme which will describe how and where the hours of childcare can be taken up and who will be able to deliver the childcare for the purposes of the scheme. The scheme will build on the existing non-statutory guidance for EILAs, taking into account their experience of early implementation of the Childcare Offer.

Other comments

16. The WLGA recognises that WG will continue to have discussions with local authorities, childcare providers and other stakeholders over the coming months on the details of arrangements for implementation of the Bill and full roll out of the Childcare Offer. The WLGA would flag up at this stage that the following issues - which are important to local authorities, parents and providers - have yet to be decided and it is not yet clear whether they will be picked up in regulations or the administrative scheme:
  - how and when local authorities will be told which parents have been granted funding by HMRC for childcare. Under the process set out in the RIA, eligible parents would be given a code to take to their childcare provider. However, authorities will need to have this information for the purposes of planning and managing their childcare provision and completing their Childcare Sufficiency Assessments (CSAs);
  - who will be making payments to providers. As above, local authorities will need to know which providers are receiving payments for childcare places under the Offer so they can note trends and areas of development in line with their statutory obligations under the CSA requirements, and;
  - as noted above, ensuring local authorities' systems for parents applying for Foundation Phase nursery provision and applying to HMRC for childcare funding work together seamlessly.
17. More generally, it is important to emphasise that should the Bill be passed, local authorities will continue to play an important part in the success of the Childcare Offer in terms of promotion, childcare development and local knowledge. HMRC's function in respect of the offer must not be detrimental to the relationships that Family Information Services (FIS) are able to have with parents seeking childcare in their

authority, whether or not they are eligible for the Childcare Offer or for help under other schemes such as Flying Start or PaCE, and with local childcare providers. The FIS can support parents who may not be eligible to look at alternative options for childcare and/or signpost them to other services to help them get access to training or employment opportunities which may make them eligible for the Childcare Offer. Parents who apply to HMRC for funding should still be able to access FIS services for help and support with the application process if needed.

Conclusion

18. The WLGA recognises that the Childcare Funding (Wales) Bill is largely a technical Bill to enable WG to deliver its preferred option for HMRC to undertake the function of receiving applications and checking parents' eligibility for the Childcare Offer. Local government recognises the advantages that the Bill would bring in terms of administration of the offer, both for authorities and parents. Local government looks forward to continuing to play its role in delivery of childcare for families in Wales, and to ongoing partnership working with WG and other stakeholders to ensure the smooth roll out of the Childcare Offer nationally in 2020-21.

For further information please contact:

Dr Chris Llewelyn, Director Lifelong Learning, Leisure and Information
chris.llewelyn@wlga.gov.uk

Welsh Local Government Association
Local Government House
Drake Walk
Cardiff
CF10 4LG

Tel: 029 2046 8600